

PROJE ADI: TÜRKİYE-ICARDA Baklagil Geliştirme Programı

BAŞLAMA VE BİTİŞ TARİHİ: 2007-2010

PROJE EKİBİ: Abdulkadir AYDOĞAN, Sabri ÇAKIR, Hüseyin ÖZÇELİK, Dürdane MART

İŞBİRLİĞİ YAPILAN KURULUŞ: ICARDA, Araştırma Enstitüleri

PROJE ÖZETİ:

Projenin amacı: Enstitülerin araştırma kapasitelerini güçlendirmek, biyotik ve abiyotik streslere dayanıklılık ile yüksek verim ve kalitede genoplasm geliştirmek, güncel sürdürülebilir üretim sistemlerini geliştirmek, panel, tarla günleri ve gezici çalışma gruplarını desteklemektir. Türkiye’de baklagil üretimini geliştirmek.

Materyal: ICARDA ve Araştırma Enstitülerine ait materyal

Metot: Eğitim, yayım, nohut ve mercimek çeşit geliştirme çalışmaları

PROJE ADI: TÜRKİYE-CIMMYT-ICARDA-(IWWIP International Winter Wheat Improvement Project) Uluslararası Kışlık Buğday Geliştirme Projesi Materyalinin Sarı Pasa Dayanıklılığı Bakımından Değerlendirilmesi

PROJE BAŞLANGIÇ/BİTİŞ TARİHİ: 1995-

PROJE EKİBİ: Lütfi ÇETİN; Zafer MERT, Kadir AKAN

DESTEKLEYEN KURUM VE KURULUŞLAR: CIMMYT ve ICARDA

İŞBİRLİĞİ YAPILAN KURUM VE KURULUŞLAR: CIMMYT ve ICARDA

PROJE ÖZETİ: Uluslararası Kışlık Buğday Geliştirme Programı (IWWIP), Türkiye Cumhuriyeti, Uluslararası Mısır ve Buğday Geliştirme Merkezi (CIMMYT) ve Uluslararası Kuru Alanlar Araştırma Merkezinin (ICARDA) ortaklaşa yürüttüğü bir faaliyettir. Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü (TARM) ile Uluslararası Mısır ve Buğday Geliştirme Merkezi (CIMMYT) ve Uluslararası Kurak Alanlar Araştırma Merkezi (ICARDA) tarafından birlikte yürütülen çeşit geliştirme programları kapsamında geliştirilen çeşitli kademelerdeki ekmeklik ve makarnalık buğday ıslah materyali her yıl sarı pasa karşı test edilmektedir.

PROJE ADI: Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Mevzuatına Uygun Olarak Sürdürülebilir Mera Yönetimi Metotlarının Geliştirilmesi

PROJE BAŞLANGIÇ/BİTİŞ TARİHİ: 01.0.2008- 31.12.2009

PROJE EKİBİ: Dr. Ali Mermer, Dr. Sabahaddin Ünal, Dr. Sema Yaman (Lalahan Hayvancılık Arş. Enst.), Ediz Ünal, Sevinç Karabak, Öztekin Urla, Ziya Mutlu, Gürsel Odabaşı (TÜGEM), Mikail Dedeşali (Kırıkkale İl Md.), Erol Çiftçi (Sivas Tarım İl. Md.), Jan van Rheinen (DLG-Hollanda)

DESTEKLEYEN KURUM VE KURULUŞLAR: Hollanda hükümeti (G2G07/TR/9/3 project)

İŞBİRLİĞİ YAPILAN KURUM VE KURULUŞLAR: TÜGEM-Çayır Mera ve Havza Daire Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Lalahan Hayvancılık Araştırma Enstitüsü, Sivas Tarım İl Müdürlüğü, Kırıkkale Tarım il Müdürlüğü

DESTEKLEYEN KURUM VE KURULUŞLAR: Hollanda Hükümeti (G2G07/TR/9/3 project)

PROJE ÖZETİ :

Proje amacı:

Bu projede, Orta Anadolu'da Avrupa Birliği'nin kırsal kalkınma mevzuatı ile uyumlu olarak sürdürülebilir mera yönetim metotlarının geliştirilmesi, amaçlanmıştır.

Materyal Metot:

Çalışma yeri olarak Sivas ve Kırıkkale illerinde birer köy belirlenmiştir. Pilot alan olarak seçilen bu köylerde mevcut durumunu ortaya koymak için sörvey çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar, mera vejetasyon etüdü, sosyo-ekonomik sörvey ve hayvancılık uygulamaları başlıkları altında yürütülmüştür.

Köylerin mera alanlarını haritalamak için uydu görüntülerinden faydalanılmıştır. Her iki ilde de yabancı uzmanlar, araştırmacılar, Bakanlık temsilcileri, sivil toplum örgütleri, çiftçi ve yerel halkın katılımı ile SWOT ve çizim-eşleme çalışmaları düzenlenerek sorun ve çözüm önerilerinin yerinde belirlenmesine çalışılmıştır. Proje sonuçları bir rapor halinde yayınlanmıştır.

PROJE ADI :Fındık Alanlarının Uzaktan Algılama ile Tespit Edilmesinde Arazi Topoğrafyasının Etkisinin İncelenmesi ve Alternatif Tarım Ürünlerine Uygunluğunun Belirlenmesi

BAŞLAMA-BİTİŞ TARİHİ: 01.08.2006- 01.08.2009

PROJE EKİBİ: Nihal CEYLAN, Ediz ÜNAL ,METİN AYDOĞDU, Nedim ÖZENÇ(Fındık Arş. Enst.), Arzu SEZER(Fındık Arş. Enst.), Ömür DUYAR(Fındık Arş. Enst.)

DESTEKLEYEN KURUM VE KURULUŞLAR: EU Joint Research Centre (ISPRA)

İŞBİRLİĞİ YAPILAN KURULUŞLAR:

Giresun Fındık Araştırma Enstitüsü, Bilkent Üniversitesi
AB Ortak Araştırma Merkezi, MARS Birimi

PROJE ÖZETİ:

Projenin Amaçları:

Bu pilot projenin amaçları aşağıdaki maddeleri içermektedir:

- Çalışma alanındaki findıklıkların belirlenmesi, topografik özellikler yönünden sınıflandırılması,
- Alternatif tarım ürünlerinin üretimine daha uygun olan fındık bahçelerinin belirlenmesi,
- Fındık parsellerinin otomatik segmentasyonu,
- topografyanın görüntü işleme etkilerinin incelenmesi.

Materyal ve Metod:

Proje materyalleri olarak Topografik veriler, Uygu görüntüleri, GPS (arazi) bilgileri, ve CORINE arazi sınıfı altlığı kullanılmıştır.

Proje alanı olarak Giresun ili Merkez seçilmiştir. Yüksek dereceli çözünürlüğe sahip uydu görüntülerinin gerekli geometrik düzeltmeleri ve zenginleştirme işlemlerinden sonra CORINE arazi sınıfı altlığı kullanılarak findıklık ve ormanlık sahaların maskeleme işlemi ile diğer alanlardan (şehir, tarım, su, mera vb.) ayrımı yapılmıştır. Daha sonra sadece bu ağaçlık alanları (fındık, orman, vb) içeren görüntüler arazi çalışmaları sonucunda toplanan yer verileri doğrultusunda sınıflandırmaya tabi tutularak tematik (konulu) raster veriler oluşturulmuştur. Sınıflandırma doğruluğunu tespiti için arazi çalışmalarında GPS ile toplanan yer doğrulama verileri kullanılmıştır.

1/25 000 ölçekli topografik haritalardan çalışma alanına ait sayısal yükseklik modeli oluşturulmuş ve bu modelden arazinin yükselti, eğim ve bakı haritaları üretilerek mevcut fındık alanlarının ekonomik uygunluk analizi yapılmıştır.

Arazi çalışmaları iki amaç için gerçekleştirilmiştir.

- Sınıflandırmaya tabii tutulacak yüksek düzey çözünürlüğe sahip görüntüler için fındık bahçelerinden tesadüfi olarak nokta detaylı olmak üzere GPS ile koordinat toplanması,
- Her iki türdeki uydu görüntülerinin koordinatlandırılması ve rakım düzeltmelerinin yapılması amacıyla yol çatı, parsel köşeleri vb. gibi sabit noktalardan hassas GPS ile yer koordinatlarının alınması (Şekil 1).

Görüntü sınırları dahilinde toplam 369 adet noktadan GPS (küresel konumlama cihazı) ile koordinatlar toplanmıştır. Bu noktalardan 33 adetinde seçilen örnek fındık bahçe parsellerinde yer ölçmeleri yapılmıştır. Örnek parsellerin seçiminde yola yakınlık, eğim ve bakı durumu, parsel büyüklüğü, parselin doğal sınırlarının belirginliği dikkate alınmıştır. Örneklemeye parsellerinde, findıklığın yapısı ve parsel bilgileri girilerek parsel veri tabanı oluşturulmuştur

5

PROJE ADI : Tek Yıllık Baklagil Yem Bitkileri Islahı

DESTEKLEYEN KURUM VE KURULUŞLAR: ICARDA

BAŞLAMA VE BİTİŞ TARİHİ : 1988-sürekli

PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ : Dr. Sabahaddin Ünal

Projenin Amacı: Tek yıllık baklagil yem bitkisi türlerinde (*Vicia* spp, ve *Lathyrus* spp.) bölgenin iklim ve toprak şartlarına uyum sağlayan yüksek ot, kes ve tohum verimine sahip çeşitler geliştirmektir. Mevcut çeşitlerin elit tohumluklarını üretmek ve çeşit muhafaza ıslahını yapmaktır.

PROJE ADI : Türkiye’de geliştirilen Yazlık ve Kışlık Buğday Çeşitlerinin Etkinliğinin Belirlenmesi

BAŞLAMA VE BİTİŞ TARİHİ : 2007-2009

DESTEKLEYEN KURUM VE KURULUŞLAR: ICARDA

PROJE YÜRÜTÜCÜLERİ:

ICARDA

Ahmed Mazid, Koffi N. Amegbeto, Mesut Keser, Alexey Morgounov

Bahri Dağdaş Uluslar arası Araştırma Enstitüsü

Koordinatör: Mustafa AKIN

Proje Yürütücüsü: Murat KÜÇÜKÇONGAR, Mustafa KAN

Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü

Proje Yürütücüsü: Sevinç KARABAK

Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü

Proje Yürütücüsü: Dr. Arif SEMERCİ

Güneydoğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü

Proje Yürütücüsü: Ahmet ALTIKAT

Çukurova Tarımsal Araştırma Enstitüsü

Proje Yürütücüsü: Dr.Şadiye YAKUTBAY

Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi

Danışman: Doç.Dr. Kenan PEKER

PROJENİN ÖZETİ :

Projenin Amacı: Bu çalışma ile “Ulusal Buğday Islah Programı” kapsamında son 10 yılda ıslah edilen kışlık/yazlık karakterli 5 buğday çeşidinin (Ceyhan-99, Demir-2000, Karahan-99, Pehlivan ve Sarıçanak-98) yayılma ve benimsenme durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot: Araştırma sonuçları Adana, Ankara, Diyarbakır, Edirne ve Konya’da 2007 yılında buğday üreten 781 tarım işletmesi ile yapılan anket sonuçlarına dayanmaktadır.

Yapılan araştırma sonuçlarına göre; birim araziden elde edilen ortalama brüt kar yeni buğday çeşitlerinde eski çeşitlerine oranla 2,2 kat daha yüksektir. Yeni çeşitlerin benimsenmesi aile gelirini önemli ölçüde arttırmaktadır.Yeni çeşitleri eken üreticilerin geliri eski çeşitleri eken üreticilerden %80 oranında daha yüksek olarak hesaplanmıştır. Ankara ve Konya illerinde

yeni çeşitlerin benimsenme oranı %10'un altında iken Edirne ve Diyarbakır illerinde yeni çeşitler toplam buğday ekilen alanın %30'unu kapsamaktadır.
Proje sonuçları ICARDA tarafından kitap olarak yayınlanmıştır.